

„W komunii z Bogiem”.

Program katechetyczno-duszpasterski na rok szkolny 2010-2011

Kościół podejmując na przestrzeni wieków misyjny nakaz Chrystusa (por. Mt 28,19), niesie ludzkości orędzie zbawienia, a czyni to w znacznej mierze przez nauczanie katechetyczne. Katecheza jako forma przepowiadania Kościoła, łącząc się z całą jego działalnością duszpasterską i misyjną, prowadzi katechizowanych do głębokiej przyjaźni z Chrystusem, do zjednoczenia z Bogiem. Zjednoczenie z Bogiem dokonuje się poprzez zjednoczenie w Chrystusie. Nie ma innej drogi zjednoczenia z Bogiem. Dlatego też odkrywanie głębi i piękna zjednoczenia w Chrystusie jest zadaniem niezwykle ważnym i ciągle aktualnym.

I Wyjaśnienia wstępne

Program katechetyczno-duszpasterski służy właściwemu ukierunkowaniu, koordynacji i usprawnieniu posługi katechetyczno-duszpasterskiej, a także zwiększeniu jej skuteczności. Opracowaniu programów towarzyszy ocena sytuacji w świetle Słowa Bożego, a ta z kolei prowadzi do konkretnych wskazań, które służą ożywieniu nowym duchem pracy katechetycznej, wpisanej głęboko w życie szkoły i parafii.

II Przewodni temat Programu

W 2010 roku Konferencja Episkopatu Polski przyjęła trzyletni program duszpasterski Kościoła katolickiego w Polsce na lata 2010-2013, nadając mu tytuł *Kościół domem i szkołą komunii*. Na każdy rok został wyznaczony inny temat wiodący, wokół którego budowany jest program szczegółowy.

Temat wiodący na rok 2010/2011 brzmi właśnie *W komunii z Bogiem*, a jego uszczegółowieniem dla naszej diecezji jest niniejszy program katechetyczno-duszpasterski. Program ten wpisuje się w dotychczasową pracę katechetyczno-duszpasterską i jest jej kontynuacją.

Temat, który przyświecał nam w ostatnim roku posługi katechetyczno-duszpasterskiej brzmiał: *Bądźmy świadkami Miłości*. W podjęcie fundamentalnego dla chrześcijaństwa zagadnienia miłości wpisał się także ogłoszony przez papieża Benedykta XVI *Rok Kapłański*. Obecny program kontynuuje rozważaną dotychczas problematykę traktując o szczególnym wyrazie miłości i zjednoczenia z Bogiem i drugim człowiekiem, jakim jest komunია.

III Zasadnicze zadania Programu

W komunii z Bogiem – to wezwanie, które zawiera w sobie bogatą treść. Mówiąc o komunii w sposób najbardziej ogólny mamy zazwyczaj na myśli bardzo szczególnie wyraz zjednoczenia. Oczywiście komunია jest czymś więcej niż zjednoczeniem, bo stara się ona wyrazić jakby to, co jest samą istotą zjednoczenia, czymś, co wymaga zjednoczenia w najwyższym stopniu, a więc miłości. W powszechnym użyciu słowo *komunia* odnosi się do Komunii Świętej i oznacza Przenajświętsze Ciało i Krew naszego Zbawiciela Jezusa Chrystusa pod postacią chleba i wina. Słowo *komunia* będące odpowiednikiem greckiego słowa *koinonia* (łac. *communio*) w ostatnich latach znajduje w teologii szersze zastosowanie i oznacza

zazwyczaj „zjednoczenie”, „połączenie”, „więź”. Odniesione do Boga, do drugiego człowieka czy do Kościoła oznacza w głównej mierze zjednoczenie i jest niejako jego szczególną formą.

Najczęściej dostrzega się komunię w perspektywie wertykalnej i horyzontalnej. Jest to więc komunია z Bogiem, a także komunია z drugim człowiekiem, który z tego właśnie motywu staje się dla mnie bratem lub siostrą. O ile o komunii z Bogiem możemy powiedzieć, że ma ona charakter nadprzyrodzony i niewidzialny, to komunია międzyludzka jest zjednoczeniem widzialnym, które realizuje się na różnych płaszczyznach. Życie w zjednoczeniu z Bogiem i między ludźmi wpisuje się w przepowiadanie Ewangelii, gdyż realizuje ono w pełni główny jego cel: „cośmy ujrzeli i usłyszeli, oznajmiamy także wam, abyście i wy mieli współuczestnictwo z nami” (1 J 1,3). Pomiędzy komunią z Bogiem a komunią między ludźmi zachodzi zasada wzajemnego sprzężenia. Tam, gdzie nie ma komunii z Bogiem, która jest komunią z Ojcem, z Synem oraz z Duchem Świętym, tam też nie ma komunii międzyosobowej w pełnym tego słowa znaczeniu. Z drugiej zaś strony tam, gdzie nie przeżywa się komunii między ludźmi, tam również komunია z Bogiem Trójjedynym nie jest żywa i prawdziwa.

1. Komunია z Bogiem

Pan Bóg stwarzając człowieka uczynił go zdolnym do przyjaźni ze sobą. Tej przyjaźni ze strony Boga nie zniszczył nawet grzech nieposłuszeństwa człowieka, a co więcej, stał się on okazją do wyrażenia jak wielką miłością Boga cieszy się człowiek. Tę miłość potwierdził najbardziej Jezus Chrystus, który stając się jednym z nas, za wyjątkiem grzechu, cierpiał mękę, krzyż i śmierć, aby w ten sposób przywrócić utraconą przyjaźń i nadać jej nowy kształt, tj. kształt miłości. W Chrystusie i dzięki Jego objawieniu wiemy, że sam Bóg w Trójcy Osób Jedyny jest najwspanialszą komunią.

Życie wewnętrzne Trójjedynego Boga jest wymianą wzajemnej miłości pomiędzy Ojcem, Synem i Duchem Świętym. Z Boga też, jakby ze źródła (*fons vivus*) poprzez różnorakie dary Ducha Świętego wypływa wszelkie obdarowanie względem stworzeń. Sam Pan Bóg czyni człowieka mocą swojej łaski zdolnym do zjednoczenia ze sobą.

2. Komunია z braćmi i siostrami

Być chrześcijaninem to znaczy żyć w komunii z Bogiem, a także ze swymi braćmi i siostrami. Źródłem zjednoczenia między wierzącymi jest sam Bóg, a zwłaszcza Duch Święty, który je wzbudza jako jej twórca i główny działający (por. Flp 2,1). Apostoł Jan często przypomina swoim słuchaczom: „To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowalem” (J 15,12; por. 13,34); „aby wszyscy stanowili jedno (...) tak jak My jedno stanowimy” (J 17,21.22). Zjednoczenie z innymi jest tworzeniem wzajemnych relacji na gruncie Bożej łaski i przy obfitym odniesieniu się do prawdy objawionej, jaką pozostawił nam Chrystus.

3. Umocnienie i pogłębienie komunii

Komunია jest darem szczególnym dla każdego człowieka, gdyż pomaga mu ona wyjść z samotności, z własnych ograniczeń i włącza go w cudowny „obieg” miłości. Nie jest to jednak dar automatyczny, a tym bardziej zwalniający samego człowieka z działania i odpowiedzialności za wspólne dobro. Przeciwnie, komunია jest tylko wtedy, gdy otrzymany dar spotyka się z odwzajemnieniem, gdy pozwala wejść w bliską relację z Bogiem i drugim człowiekiem.

Kształtowanie chrześcijańskiej komunii jest jednym z ważnych zadań pastoralnych i katechetycznych. Doprowadzenie człowieka do głębokiej przyjaźni z Chrystusem, do zjednoczenia z Nim samym, a więc do wiary dojrzałej jest zasadniczym celem katechezy.

Stąd, tak oczywisty postulat Chrystocentryzmu katechezy, czyli centralnego miejsca Jezusa Chrystusa w katechezie, gdyż to On naucza jako jedyny Nauczyciel, a treścią nauczania jest Jego tajemnica.

4. Wskazania praktyczne

W ubiegłym roku szkolnym program katechetyczno-duszpasterski zawierał wskazanie dotyczące modlitwy w czasie katechezy (nie jedynie na początku i na zakończeniu). Wskazanie to było realizowane, szczególnie pogłębiane na katechezach prowadzonych w czasie spotkań katechetów. Tegoroczny program *W komunii z Bogiem* w szczególności wzywa, aby postulat modlitwy w katechezie był traktowany jako pierwszorzędny punkt programu. *Komunia z Bogiem* nie jest zjednoczeniem z ideą, ale z Osobą. Nadajmy katechezie taki wymiar: spotkania z Osobą Boga. Istnieje wyraźna potrzeba solidarnego wprowadzania powyższego postulatu. Dlatego ponawiamy ubiegłoroczne wskazania ze szczególnym apelem o ich realizację.

Obserwujemy potrzebę pełniejszego wychowania do modlitwy. Pewien procent młodych modli się tylko na katechezie, gdyż nie odmawia pacierza w domu i nie uczęszcza do kościoła. Wprowadzenie w modlitwę należy traktować jako cel wychowawczy katechezy.

Wprowadzamy wszyscy, zarówno w katechezie dzieci, młodzieży i dorosłych modlitwę na początku i końcu katechezy, oraz zawsze w centralnym momencie katechezy; gdy uczniowie poznają nową treść, winni zawsze chwilę modlić się. Modlitwa powinna być związana z treścią katechezy, np. katecheza o chrzcie – z dziękczynieniem, o żalu za grzechy – z aktem żalu. Uczniowie powinni przeżyć różne rodzaje modlitwy

i różne sposoby (recytowane, śpiewane, w ciszy, na wzór modlitwy wiernych itp.). Konieczne jest doprowadzanie do aktów wiary, nadziei i miłości.

Zakończenie

Wezwanie do budowania komunii z Bogiem, do coraz głębszego zjednoczenia z Nim samym i z drugim człowiekiem wpisane jest w samą istotę chrześcijaństwa. Katecheza od samego początku ukazuje nadprzyrodzony charakter wspólnoty wierzących, która swe źródło ma w jedności, jaka istnieje między osobami Trójcy Świętej. Bóg w Trójcy Osób Jedyny jest nie tylko przyczyną wzorcą dla życia chrześcijańskiego, ale i przyczyną sprawczą, gdyż to od Niego pochodzi wszelka łaska. Okres szkolny w życiu dzieci i młodzieży jest okresem szczególnie ważnym w budowaniu wzajemnych więzi. Winny one od samego początku opierać się na właściwych wartościach. Ukazanie tych wartości, a zwłaszcza przepojenie katechezy modlitwą, jako najpiękniejszą formą zjednoczenia i rozmowy z Bogiem, jest zadaniem szczególnie ważnym dla podejmujących dzieło katechizacji i duszpasterskiej troski. Dla samych katechizujących zaś jest też doskonałą okazją, aby samemu zadbać jeszcze bardziej o własną przyjaźń i zjednoczenie z Bogiem, a także z całą wspólnotą katechizujących i odpowiedzialnych za dzieło katechizacji w Kościele.

Na trud głoszenia Ewangelii życia słowem, modlitwą i przykładem

z serca błogosławie

**+ Henryk Tomasik
Biskup Radomski**

**Radom, 15 sierpnia 2010 r.
Uroczystość Wniebowzięcia NMP**